

Atölye Raporu

11.12.2019

11.12.2019 – Yaklaş Nişantepe Çocuk Atölyesi Raporu

*Kolaylaştırıcılar: Nevşet Gül Çanakçıoğlu / Mimarlık ve Tasarım Fakültesi
Pelin Günay / Tasarım, Teknoloji ve Toplum Doktora
Barış Çakmakçı / Sürdürülebilirlik Platformu*

*Katılımcılar: Yağız Eray Esgin / Mimarlık 2. Sınıf
Muhammed Bingöl / Havacılık Yönetimi 3. Sınıf
Şeyda Yeşildağ / Psikoloji 3. Sınıf
Ecem Ok / Mimarlık 3. Sınıf
Yaren Tazegül / Mimarlık Hazırlık
Gizem Özcan / Mimarlık 4. Sınıf
Asude Durdaş / İç Mimarlık Hazırlık
Selami Karakaş / Bilgisayar Mühendisliği 1. Sınıf*

3 kolaylaştırıcı ve 8 katılımcı ile gerçekleşen Çocuk Atölyesi, katılımcıların kendilerini tanıtmaları ve bu projeye katılmalarının nedenlerini paylaşarak başladı. Yürüyüşler sırasında görülen durumu yürümeyenlere daha somut bir şekilde aktarabilmek için Nişantepe’de çekilen fotoğraflardan oluşan bir sunumla devam edildi. Bütün kolaylaştırıcıların yürüyüşlere katılması sayesinde atölyeye katılan öğrenciler birinci ağızdan üç kişinin deneyimlerini dinleme şansı buldu. Bir takım somut bilgiler ve Nişantepe’de duyulan hikâyeler paylaştıktan sonra öğrencilerle bir tartışma ortamı başlatıldı. Flipchart üzerinden Nişantepe Mahallesi genelinde Romanlar’ın yaşam kültürü, gündelik pratikleri üzerinde konuşuldu. En belirgin ortaya çıkan kavram ve sorular şu şekildeydi:

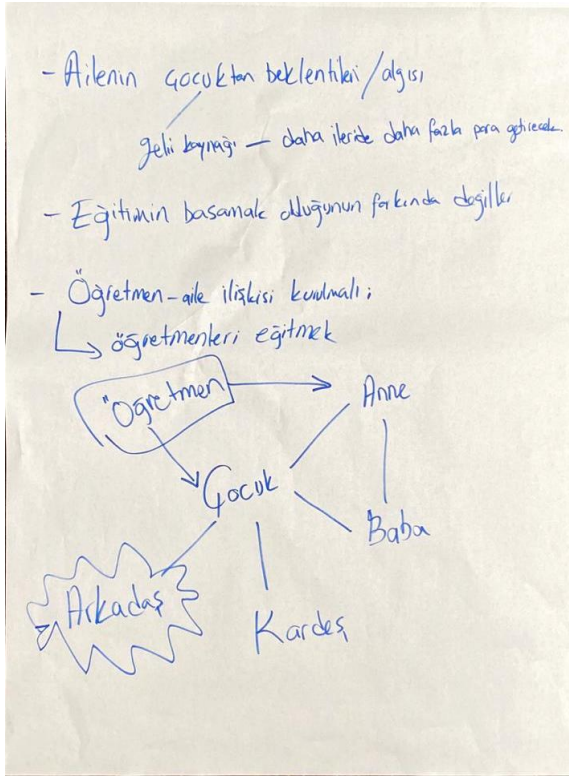
- Çözümlerin burada yaşayan insanlara sunum yöntemi nasıl olabilir?
- Çocuk parklarının tasarımı nasıl olmalıdır?
- Değişim sürecinde Roman kültürüne yaklaşım nasıl olmalıdır?
- Değişime karşı oluşabilecek direnç nasıl aşılanabilir?
- Çocukların ufku nasıl genişletilebilir? Çocukların özgün potansiyelleri nasıl keşfedilebilir?
- Çocukların kendi kültürlerinden yetişen ve onların örnek alabilecekleri –şu anda spor lisesine devam eden Batuhan gibi- bir başarı hikayesini kendilerinin de yazabilmeleri nasıl sağlanabilir?

Onlara gösterilen fotoğraflardan yola çıkarak, gündeme getirilen belirli kavram ve konu başlıkları bütün atölye katılımcıları arasında tartışıldı. Herkeste Nişantepe Mahallesi’ne yönelik bir takım fikirler oluşmaya başlayınca, konuşulanları toparlamak ve atölyenin ana kavramına bağlamak amacıyla bir soru soruldu: Çocuğun mekânları nerelerdir? Sokaklar, kamusal alanlar, ev ve okul olarak gelen cevaplar atölyenin bir sonraki adımı için ele alınacak olan iki başlığın da kararlaştırılmasında kullanıldı. Bu başlıklar ‘Kent Mekânları’ ve ‘Çocuk İçin Ev ve Okul’ olarak belirlendi.

Çocuğun Birincil Mekansal Bileşenleri olan Ev ve Okul

4 kişilik gruplara bölünüp iki flip chart önünde tartışmaya başlandı. Katılımcıları bu konuda kişisel bir bakış açısıyla düşünüp empati kurmasına yardım etmek için "Sizce çocuğun ev ve okul ortamı nasıl olmalı? Kendi çocukluğunuzu düşünerek Nişantepe'de ne eksikler olduğunu düşünüyorsunuz?". Anne - babanın çocuklarıyla yakınlığının yanında öğretmenin de hem öğrencisi hem de velilerle olan ilişkisinin önemi vurgulandı. Öğretmenlerin öğrencilerine karşı davranışı, yaklaşımının çocukların akademik hayatını belirleyen okul ortamı dışında sosyal ve duygusal gelişimini de desteklemeye yönelik olması gerektiği tartışıldı. Nişantepe İlköğretim Okulu'nun en büyük sorunları arasında devamsızlık ve çocuklar arasında yetişkinlerden

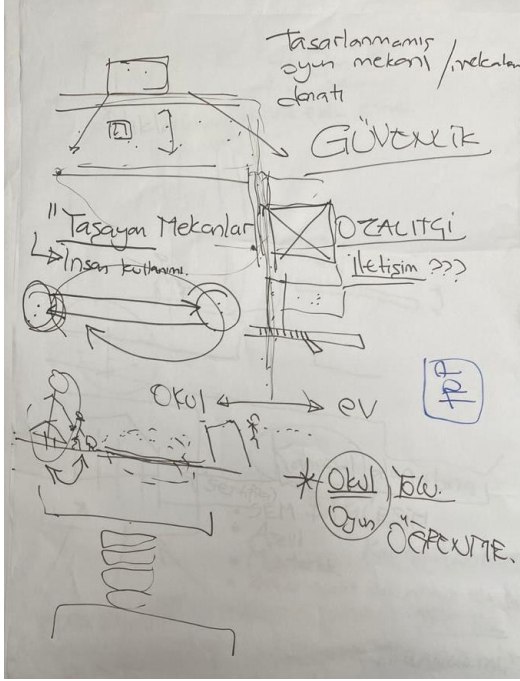
beklenilecek bazı kötü alışkanlıklar olduğunun okul yönetimi tarafından paylaşılan bir gerçeklik olduğu grupla paylaşıldı. Bunun nedenlerinden birinin de okul ortamının yanında ailelerin okula önem vermemesi olabileceği konuşuldu. Ailenin çocuğu bir gelir kaynağı olarak görmesinin değişmesi gerektiği vurgulandı.

Çocuklar ile ilgili kalıcı değişimlerin yapılmasının aileyi eğitmek ve görüşünü değiştirmekten geçtiği kanısına varıldıktan sonra, çocuklara bu değişimleri daha kolay benimsemesini sağlamak için nasıl bir yaklaşım gerektiği tartışıldı. Çocukta değişimin arkadaş tarafından geldiğinde daha etkili olabileceği konuşuldu. Bunun yanında önceden de bahsi geçen öğretmenlerin sağlayabileceği katkının önemli olduğuna varıldı. Maslow'un ihtiyaç piramidine göre en basit ihtiyaçları karşılanmamış aileler ile iletişim içerisinde olan öğretmenlerin de bu konuda bir eğitime ihtiyacı olduğuna karar verildi.

Nişantepe İlkokulu'na dair araştırmalar ve geziler sonucunda bir rol modelin olmasının çocuklar üzerindeki pozitif etkisinin ve onların ufkunun genişletmesine sağlayacağı yardım üzerinde duruldu.

Çocuğun Kamusal Mekansal Bileşeni olarak Sokaklar ve Mahalle

Nişantepe’de var olan iki oyun parkının çocukların oyun oynaması bakımından ne derece elverişli mekanlar olduğu tartışıldı. Nitekim, belediye tarafından yapılan park oyun gereçlerinin hurda olarak bölge halkı tarafından sökülerek satılması, parkların sürdürülebilirliğinin önündeki başlıca engel. Öte yandan, evlerinin kapısının önündeki sokaklarda oynamaya alışkın olan bu çocuklar için –özellikle de 5 yaş altı olan çocuklar için- parkların uzak bir konumda yer alıyor olmaları, bu parkların herkes tarafından erişilebilirliği konusunu gündeme getirdi. Parkların yalnızca bölgede belirli bölgelerde değil, her yaşta çocuğun güvenle erişebileceği uzaklıkta oyun alanları bulunabileceğinden bahsedildi. Hurda satışının önüne geçebilmek için, doğrudan metal olmayan, çocuğun sağlığını tehdit etmeyecek nitelikte geri dönüşüm malzemelerinden oyun araç ve gereçleri tasarlanabileceği (upcycling) konusu tartışıldı.

Nişantepe’de yaşayan çocukların okula ebeveynleriyle veya daha büyük olanların kendi başlarına yürüyerek okula ulaştıkları düşünüldüğünde, çocuğun okul yolu, nasıl hem eğlenceli hem de aynı zamanda öğretici bir güzergâh haline getirilebileceği üzerinde yaratıcı fikirler ortaya konmaya çalışıldı. Örneğin, renk ve sayıların yol, kaldırım taşı, gibi yüzeylere uygulanmasıyla, çocuğun okul yolunda annesiyle birlikte tekrar edebileceği bir takım uygulamaların çocuğun öğrenme düzeyine bir katkı sağlayabileceği tartışıldı.

Bölgede insanları teklifsizce bir araya getiren kamusal alanların eksikliğinden bahsedildi. Var olan muhtarlık, cami, aile sağlık merkezi gibi alanların da belirli bir meydan ve benzeri ortak bir alanı, veya meydanı paylaşmaması sebebiyle insanların birbirlerinden haberdar olabilecekleri, dayanışma sağlayabilecekleri ortak bir kamusal mekanın aslında bulunmadığı konusu tartışıldı. Bölgeye kazandırılacak olan bir toplum merkezinin, kendileri de bu merkezde çalışmak suretiyle burayı sahiplenecekleri ve yaşatmak için gayret edecekleri konusu paylaşıldı. Ne tür bir ihtiyaç programı olabileceği konusunda ise, insanların sertifikalı eğitimler alabileceği bir eğitim merkezi, muhtarlık, kadınların daha erken saatlerde istihdama atılabilmesi için çocuk oyun merkezi (kreş), bölge halkının yaptıklarını satabilecekleri veya takas yapabileceği kapalı/yarı açık bir kermes alanı gibi alanların bu merkezde bulunabileceğinden bahsedildi. Hali hazırda Özyeğin Üniversitesi’nde yürütülmekte olan ve öğrencilerin sosyal sorumluluk projeleri geliştirdiği SEC 102 dersinin bu toplum merkeziyle de sürekli olarak irtibatla kalabileceği üzerinde duruldu.

Bölgede yeni açılan ve bir ÖzÜ mezunu girişimi olan Konsept Ozalit'in, Özyeğin Üniversitesi ile ozalit dükkanı arasını yürünebilir kıldığı, bölgede yürünebilirlik konusu geliştikçe, sokakların daha yaşanabilir ve güvenli mekanlar olabileceği, ozalit dükkanının yanında açılacak/açılma ihtimali olan yeni ticari alanlarda, bölge halkının iş bulma imkanının artmasının, hem ÖzÜ-Nişantepe sakinleri arasındaki diyaloga katkı sağlayacağı, hem de bölge halkının gelir durumunda bir iyileşme yaratılabileceği tartışıldı.

Kısa vadede yapılması önerilenler:

- Roman çocukların en çok ilgisini çektiği söylenen müzik üzerine yoğunlaşılacak olursa, boru ve farklı başka geri dönüştürülmüş materyaller kullanılarak tasarlanmış müzik + oyun aletleri çocuk parklarına yerleştirilebilir.
- Çocuk atölyesi katılımcılarından bazılarının üyesi olduğu ÖzÜ Oda tiyatro kulübü ile beraber Nişantepe Mahallesi'nde yapılacak bir doğaçlama gösterisi ile karşılıklı iletişim ve paylaşımına başlanabilir.
- Üniversitemizdeki farklı kulüplerinin katılacağı Nişantepe İlkokulu'nda bir tanıtım günü düzenlemek ilkokul çağındaki çocukların ufkunu açmak ve farklı konulara ilgi uyandırmak için iyi bir yöntem olabilir.
- Üniversitemizin gönüllü olan öğrencileri, ilkokul öğrencilerinde Maltepe Üniversitesi'nin de çalıştığı aidiyet hissini yaratmak ve rol model olmak için düzenli bir şekilde Nişantepe İlkokulu'nu ziyaret edebilirler.
- Etraftaki esnaf ve atölyelerle konuşulup çocuklarla usta-çırak ilişkisi kurularak, çocukları meslek edinmeye teşvik edilebilir.

Uzun vadede yapılması önerilenler:

- Nişantepe Mahallesi'ndeki Tev Ezel Gülen Kıray Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi'nin mahalleli tarafından da kullanılmasını sağlamak amacıyla daha küçük yaştakilere de uygun kursların verilmesi sağlanabilir. Bu okulda aynı zamanda, yetişkinlere belirli meslek sertifikaları kazandıracak kurslar da verilebilir.
- Akkol şirketinin sürece daha aktif bir şekilde katılımını sağlamak ve gastronomi bölümünden öğrencilerin mahalleliye yaptığı yardımları düzenlemek için, planlanan toplumsal merkezde bir aşevi kurulabilir. Bu sayede temel ihtiyaçlar karşılanırken bir yandan da toplumu bir araya toplayıp sadece üniversite ve mahalleli değil, mahallelilerin kendi içinde sosyalleşecek bir alan da oluşturulmuş olacaktır.
- Eğitim öncesi çağındaki çocuklar için bir kreş kurulması hem onların küçük yaşta sosyal ve duygusal gelişimlerini destekleyecektir, hem de annelerin de yükünü azaltıp istihdama katılmalarına fırsat verecektir.
- Nişantepe Mahallesi'nde mevcut olan atların hem bakımını sağlamak hem de çocukların fiziksel gelişimini desteklemek için bir parkur düşünülebilir. Bunun için, çevrede uygun bir alan olup olmadığı araştırılmalı. Bu aynı zamanda mahalleli için iş fırsatları da yaratacaktır.